

17 SVATBA A ROZCHOD

WEDDINGS AND BREAKUPS

PŘÍPRAVY NA SVATBU

- Hana: Jak **probíhají** přípravy na svatbu?
- Hana: Ani se neptej! Je toho ještě tolik, co musíme **zařídít**: **dát vytisknout** pozvánky, objednat restauraci, ještě nevím pro kolik lidí, musím si **dát ušít** šaty, ještě **jsem si nevybrala** boty, nevím, jestli budu potřebovat nějaký kabátek, už je teplo, může **se** ale **ochladit**, co když bude pršet a já zmoknu a **zmačkají se** mi šaty a zničí se mi účes...
- Hana: Ty to všechno nějak moc **prožíváš**. Copak neexistují deštníky? Mokrý šaty uschnou. A je to navíc pro štěstí. Řekni mi ale, kolik budete mít hostů?
- Hana: Právě to bych ráda věděla. Já jsem původně nechtěla žádnou svatbu, podle mě je to přežitek, ale to víš, Juanova rodina, ti se na to těší a nikdy by mu **neodpustili**, kdyby je všechny nepozval, oni to vlastně všechno tak trochu dirigují a my **se** musíme **podřídít**, Juan je zvyklý poslouchat a vlastně mu to ani nepřijde, že **se** mě to **dotýká**...
- Hana: To nechápu. Nikdy by mě nikdo **nedonutil** dělat něco, co je mi proti mysli.
- Hana: Tobě **se** to **povídá**, když je neznáš. Je to strašně rozvětvená rodina, drží spolu a všech rodinných událostí **se účastní** úplně všichni... Nejenže přijedou rodiče a sourozenci, přijedou úplně všichni, a to nejen ze Španělska, ale také vzdálení příbuzní z Ameriky, dokonce z Austrálie... a já nevím odkud ještě, bude to invaze Juanových příbuzných do Prahy... To bude zmatek! Týden **se** pak z toho budu **vzpamatovávat**.
- Hana: Stejně je to ale hezké. Bude to mezinárodní svatba.
- Hana: Ano, bude to mezinárodní ostuda Finů, ti tam skoro nebudou vidět.
- Hana: To máš jedno. A jak **vycházíš** s budoucí tchýní?
- Hana: Na dálku výborně. Pod jednou střechem asi těžko. Pojď, podíváme se po nějaké látce na šaty.
- Hana: Proč si šaty nekoupíš v obchodě, nebo si je nepůjčíš v půjčovně?
- Hana: V půjčovně – to **nepřichází** v úvahu! Juan by mi to taky **nedovolil**. A takové šaty, jaké chci já, bych v obchodě určitě **nesehnala**.
- Hana: Víš, že mít půjčené věci na svatbě **přináší** štěstí?
- Hana: To slyším poprvé. U vás **se** to **říká**?
- Hana: Ano.
- Hana: Tak si půjčím třeba nějakou drobnost, řetízek nebo kapesník. Poslyš, Hani, ty jsi ale nějaká smutná.
- Hana: No, s Honzou nám to v poslední době nějak neklape.
- Hana: Co se děje? Objevil se u tebe, anebo u něho, někdo jiný?
- Hana: Ne, to snad ne. Není to nic podstatného, jen staré rozpory **vypluly** víc na povrch a... Nevím, čím je to vina.
- Hana: Určitě to **překonáte**.
- Hana: Nejsem si tím tak jistá.
- Hana: No tak, uvidíš, bude to dobrý.

- ▲ prožívat něco – *to live through sth., suffer*
 Nepřijde mu to. – *It doesn't seem that way to him.*
 Je mi to proti mysli – *I object to it.*
 Tobě se to povídá. – *It's easy for you to say.*
 držet spolu – *to hang, stick together*
 vzpamatovat se (z šoku) – *pull together, recover, come to one's senses = přijít k sobě*
 Stejně je to ale hezké. – *Anyway...*
 vycházet dobře, špatně s někým = mít dobrý, špatný vztah
 říká se... / jak se u nás říká – *it is said / as they say* × jak se to řekne – *how do you say*
 podívat se po – *look around for*
 v poslední době – *lately/ recently*
 Neklape nám to. – *Things aren't so good between us.*
 Co se děje? – *What's going on? What's happening?*
 rozpory vypluly na povrch – *disagreements surfaced*

- » mokrý → zmoknout; suchý → uschnout
 rozejít se / rozcházet se → rozchod
 větev *branch* → rozvětvená rodina (velká)
 daleko → vzdálený příbuzný × blízký
 děj *action, plot* → dějiny → dějství *act* → díť se: Co se děje?
 ! objevit – *to discover* × objevit se – *to appear*

■ 1. Odpovězte:

Na co se Hanna připravuje?

Co všechno musí udělat?

Už mají vytištěné pozvánky na svatbu?

Jaká je Juanova rodina?

Co se Hanně nelíbí? Jaký zažívá šok?

Jaké má Hanna vztahy s budoucí tchýní?

Ví Hanna, že mít na svatbě něco půjčeného přináší štěstí?

Proč je Hana smutná?

Věří tomu, že se jejich vztahy s Honzou zlepší?

SVATEBNÍ OZNÁMENÍ

Hanna Valtonen
Juan Miguel Díaz

oznamují, že budou oddáni
15. května 2015 ve 12 hodin
v obřadní síni Staroměstské radnice
v Praze

Jste srdečně zváni na slavnostní hostinu
do restaurace hotelu Hilton
s počátkem od 14 hodin

- ▲ oznamovat – oznámit → oznámení
- oddát se – *get married (official)* – budou oddáni; zvát – jste zváni (*pasivum*)
- prožít × zažít: prožít válku v úkrytu × zažít něco příjemného i nepříjemného
- To byl zážitek! (*a new experience*)
- svatba → svatební (*adj.*)
- svatební oznámení
- svatební šaty
- svatební cesta = líbánky
- svatební host = svatebčan
- host → hostina = slavnostní oběd

- ▲ Hanna bude mít na sobě bílé svatební šaty, přes obličej průhledný závoj a velkou kytici bílých růží.
Juan si na sebe vezme černý smoking, bílou košili a motýlka.
Svatebčané v klopě saka anebo na šatech budou mít snítka rozmarýnu*.
Hanna a Juan ještě nevědí, kam pojedou na svatební cestu.

- ▲ brát se, vzít se
Juan a Hanna se berou/vezmou = uzavřou manželství (sňatek) = oddají se
nechat se oddat → oddací síň
obřad → obřadní síň
brali se z lásky × z rozumu

vdát se, oženit se

Hanna se vdává za Juana, Juan se žení s Hannou

Hanna je nevěsta, Juan je ženich; Hanna a Juan jsou novomanželé.

- ▲ zasnoubit se
zasnoubit se s – *to get/become engaged to*; snoubenec a snoubenka
Juan musí koupit Hanně snubní prstýnek.

- ▲ svědek, svědkyně
Hana jde za svědkyní a Honza jde za svědkem.
jít za svědkem (*to act as witness*) × být svědkem události (*to witness an event*)

?

Už jste byli na nějaké svatbě?

Jakou svatbu byste si přáli?

Je důležité mít svatbu, anebo stačí, když se lidi mají rádi a žijou neoddáni jako druh a družka?

Kam byste rádi jeli na svatební cestu?

* snítka rozmarýnu – *a branchlet of rosemary*

17 PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA PERFECTIVE & IMPERFECTIVE VERBS

Perfektivní verba → Imperfektivní verba	
-at/-át → -ávat	potkat – potkávat, dát – dávat, přestat* – přestávat
-at → -ovat	ukázat* – ukazovat, zakázat – zakazovat
-ít (-et)/-ýt → -ívat/-ývat	užít* – užívat, dorozumět se – dorozumívat se, umýt* – umývat, zbýt* – zbývat
-it → -ovat	<p>koupit – kupovat, zrychlit – zrychlovat do/po/volit – do/po/volovat, zesílit – zesilovat, ovlivnit – ovlivňovat zkrátit – zkracovat rozsvítit – rozsvěcovat pocítit – pocitovat nahradit – nahrazovat, potvrdit – potvrzovat podpořit – podporovat vyřídit – vyřizovat vyhodit – vyhazovat pře/skočit – přeskakovat</p> <p>át' → ac ít' → ěc ít' → it' d' → z ř' → r íd' → iz od' → az oč' → ak</p>
-it → -et	<p>otočit – otáčet</p> <p>probudit – probouzet pustit – pouštět vy/myslet – vymýšlet uklídit – uklízet vy/razit – vyrážet ztratit – ztrácet vrátit – vracet</p> <p>ud' → ouz us' → ouš ys' → ýš id' → íz az' → áž ať' → ác át' → ac</p>
-it → -at	<p>chytit – chytat</p> <p>strčit – strkat skočit – skákat* omluvit se – omlouvat se pře/s/při/...odložit – pře/s/při/...odkládat opřít* – opírat, utřít* – utírat</p> <p>č' → k oč' → ák u' → ou lož' → klá p/t/ř' → p/t/ír</p>

* Slovesa 4. typu, viz s. 135

<p>-nout/-mout → -at</p>	<p>mk → myk tk → týk im → ím sn → sín pn → pín ly → lýv jm → jím</p>	<p>obléknout* – oblékat, napadnout* – napadat, odmítnout – odmítat* zamknout* – zamykat dotknout se* – dotýkat se všimnout si* – všímat si usnout* – usínat, zhasnout* – zhasínat vy/pnout* – vypínat vy/plynout* – vyplývat při/jmout* – přijímat</p>
<p>-nout → -et</p>	<p>d → z ed → iž in → íj</p>	<p>nabídnout* – nabízet (pro)hlédnout si* – prohlížet si minout* – míjet, vyvinout* – vyvíjet</p>
<p>-nout → -ovat</p>	<p>dosáhnout* – dosahovat, navrhnout* – navrhovat, stáhnout* – stahovat</p>	
<p>Slovesa pohybu</p>		
<p>pří/jít* – přicházet, při/jet* – přijíždět, při/nést* – přinášet, při/letět – přilétat, (při)běhnout* – přibíhat, při/vést* – přivádět, při/vézt* – přivážet, při/lézt* – přilézat</p>		
<p>Další nepravidelná slovesa</p>		
<p>(vy)brat* – vybírat, do/číst* – dočítat, do/jít – dojídat, (do)psat* – dopisovat, vy/růst* – vyrůstat, do/ríct* – doříkat, odpovědět – odpovídat; vzít* – brát*, (pře)hnat* – přehánět, hnout* – hýbat, pochopit – chápat*, (na)zvat* – nazývat, (po)slat* – posílat, umřít* – umírat, u/smát se* – usmívat se, ob/out se* – ob/ouvat se; (po)mocť* – pomáhat, (vy)téct* – vytékat, utéct* – utíkat</p>		
<p>! hnát: ženu, poženu, hnal jsem – honit: honím, budu honit, honil jsem</p>		
<p>* Slovesa 4. typu přítomnosti:</p>		
<p>přestanu, ukážu, užiju, umyju se, zbydu (zбудu)**, skáču, utřu obléknu (obleču), napadnu, odmítnu, zamknu, dotknu se, všimnu si, usnu, zhasnu, vy/pnu, vy/plynu přijmu, nabídnu, prohlédnu si, minu, vyvinu, dosáhnu, navrhnou, stáhnou přijdu, přijedu, přinesu, příběhnu, přivedu, přivezu, přilezu vyberu, dočtu, dopíšu, vyrostu, řeknu beru, přeženu, hnu, chápu, nazvu, pošlu, umřu, usměju se, obuju se, zuju se, pomůžu, teču, uteču</p>		

* Slovesa 4. typu

** zbýt – zbytek – zbytečné: To, co zbyde, je zbytek. Zbytek je zbytečný...

- ▲ světlo: rozsvítit × zhasnout
elektrické přijímače (televize, rádio, pračka): zapnout (pustit) × vypnout
hudbu: zesílit × ztlumit
svetr: obléknout × svléknout
knoflíky: zapnout × rozepnout
boty: obout × zout; zavázat si tkaničky × rozvázat si tkaničky

■ 2. Nahradte podtržená slovesa slovesy opačného vidu:

Nabízíme (nabídnout) _____ vám více za lepších podmínek.
Už je dobře vidět, zhasínám (zhasnout) _____ světlo.
Je zima, zapínám si (zapnout si) _____ bundu.
Já přijedu ráno, ty odjedeš večer. Pořád se mjííme.
Zase (minout se) _____.
Vyvíjeli (vyvinout) _____ novou technologii.
Novou hudbu stahuju (stáhnout) _____ z internetu.
Dosahuje (dosáhnout) _____ dobrých výsledků.
Jak dlouho jsi sháněl ten slovník? Kde jsi ho (sehnat) _____?
Bolí mě záda, vůbec se nemůžu hýbat (hnout se) _____.
Posílá (poslat) _____ mi pozdrav z dovolené.
Jen se usmívá (usmát se) _____ a nic neříká (říct) _____.
Doma se přezouváme (přezout se) _____ do bačkor.
Trochu mi s tím pomáhá (pomocť) _____.
Utíkám (utéct) _____ před nimi.
Vypínám (vypnout) _____ počítač, už nad tou prací pomalu usínám (usnout) _____.
Ukládám (uložit) _____ údaje na harddisk.
Je tady něco k jídlu? Umírám (umřít) _____ hlady!
Už přestává pršet? Zdá se mi, že snad nikdy (nepřestat) _____.
Jen jemu ukazuješ všechny nové funkce svého mobilu, a mně (neukázat) _____ nic!
Počkej, prosím tě, ty se hned urážíš (urazit se) _____!
Juanovi rodiče zařizují všechno, Hannini asi (nezařídít) _____ vůbec nic.
Prach tady pokaždé utírám já, ať ho dnes (utřít) _____ někdo jiný!
Na Prahu si pomalu zvykám, na české jídlo si asi nikdy (nezvyknout) _____.
Dveře většinou nezamykají, řekni jim, ať je radši (zamknout) _____.
Vydrž chvíli, dopisuju poslední větu, za pět minut práci (dopsat) _____ a vyrazíme.
Pokud si on (nevzít) _____ nic, já tedy beru všechno!
To je nespravedlivé! Oni dostávají stipendium, a my (nedostat) _____ nic.

■ 3. Použijte sloveso opačného vidu:

Martina se obléká nevkusně. Jsem zvědavá, jak se _____ na svatbu. – Nech se překvapit a nepomlouvej ji zase!

Nedotýkej se toho! Je to nebezpečná látka! Nesmíš se toho ani _____! –

To jsem netušil/a.*

Obvykle si všímá všech detailů. Mého nového účesu si asi ne_____.

To víš, teď má dost svých starostí!

Hana usíná špatně. Dlouho nemůže _____. – Nejspíš ji něco trápí.

Přijímají každý rok na ten obor stejný počet studentů? – To nevím. Víím jen, že letos _____ 20 nových uchazečů.

Pořád ho něco napadá a nabízí mi nějaké věci. Uvidím, co ho teď _____ a jestli mi zase _____ něco zajímavého. – Jsem taky zvědavý/á.

Prohlížíš si jen nové fotky. Nechceš si _____ taky ty staré? – Ukaž, _____ si je taky.

Tím, jak se chová, mě vyvádí z míry! – Nenech se _____ z míry!

Přesvědčoval ho o tom hodinu, stejně ho ne_____, že je to pravda.

Vysvětloval mu ten problém dlouho, ale nepodařilo se mu ho _____.

Nevíš, v kolik hodin přijíždějí Juanovi příbuzní? – Nevím přesně, myslím, že _____ někdy k večeru.

Kdo vede? – Zatím vyhrává Slavia, ale uvidíme, kdo nakonec _____.

Proč vyhazuješ ty věci? – Chci _____ všechno, co nepotřebuju.

Nahrazujeme pomalé programy výkonnějšími. – Postupně _____ všechny pomalé programy.

Vždy ve všem přehání a zase to _____.

Dlouho si vybírala šaty, nic se jí nelíbilo a nakonec si žádné ne_____!

▲ **spíš (rather) – nejspíš (most probably)**

utíkat (to flee, run): Utíká rychle. Čas rychle utíká.

utíkat → **utéct před + Instr. (to run away): Utíká před psem**

utíkat → **utíkat za + Instr. (to run after): Utíká za psem**

míra (measurement, measure, rate):

šaty ušité **na míru** – *tailored to sb.'s needs*

vyvést někoho **z míry** – *disconcert, psych out sb.*

* **Netuším! / Nemám tušení / ponětí! – I have no idea! × Mám nápad! – I have an idea!**

17 PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA – CV. PERFECTIVE & IMPERFECTIVE VERBS – EX.

■ 4. Změňte vid:

Není to lehké, musíš si (dát) _____ dobrý pozor.
(já-potkat) _____ ho jen na fakultě, (my-nesetkat se) _____ často.
Honza se moc změnil, já ho vůbec (nepoznat) _____!
Je moc vážný, skoro nikdy (neusmát se) _____.
(my-nazvat) _____ (*imperativ*) věci pravým jménem: je namyšlený!
(já-poslat) _____ vám pozdrav z dovolené.
Pomalu ale jistě nám všude (oni-zakázat) _____ kouřit.
(já-nedovolit) _____ vám, abyste se mnou takto mluvili!
Syn roste jako z vody a už (přerůst) _____ otce.
Ty to (nepochopit) _____!
Mám na tebe čekat s večerí, (vrátit se) _____ dnes brzo, nebo pozdě?
Už to nebudeme dělat, tím jen (my-ztratit) _____ spoustu času.
Kolik (vy-utratit) _____ měsíčně za jídlo?
(já-omluvit se) _____ za všechno.
Je už pozdě, (my-vyrazit) _____ domů.
Zase si něco (on-vymyslet) _____, pořád ho něco (napadnout) _____.
(já-probudit se) _____ brzo, ale (nevstát) _____ hned.
Ten termín už nejde (odložit) _____, (já-pustit se) _____ hned do práce!*(já-vyřídít) _____ jeho pozdravy.
K žádosti (já-přiložit) _____ lékařskou zprávu.
Kdo (přeložit) _____ tu knížku?
Proč nikdy (ty-neutřít) _____ nádobí? – Protože nakonec vždy uschne samo.
Nesmíš na to (zapomenout) _____!
Co z toho (vyplýnout) _____? – Že se musíš lépe soustředit!
(já-vyhnout se) _____ všem nepříjemným situacím.
(oni-pronajmout si) _____ nový byt.
Kde tu knížku (ty-sehnat) _____?
Kdo (přiznat se) _____ k chybě, často (pocítit) _____ úlevu.
(on-zažít) _____ hodně dobrodružství.
Proč jste si (vy-koupit) _____ tak drahý lux?
(uklidit) _____ tady někdo? Asi zase budu muset všechno udělat já.
Kolikrát jsi to už (ty-zkusit) _____?
Už jsem ti to tolikrát (připomenout) _____ a ty jsi na to zase zapomněl!
(oni-přijmout) mě _____ dobře, a já jsem na to (odpovědět) _____ vstřícně.
Neměl bys (odmítnout) _____ jeho pomoc.

* **pustit se do práce = začít pracovat**